

SAKABANAKETA NAFARROAN

LA DISPERSION EN NAVARRA

2012ko martxoa
Marzo de 2012

UNETE AL AUZOLAN

Desde el movimiento Herrera pedimos el respeto a los derechos de los presos y presas políticas y su reagrupamiento inmediato en Euskal Herria, como primer paso en el camino hacia la vuelta a casa de todas las personas presas y huídas por motivos políticos.

Los estados deben poner fin a la política penitencia de excepción que aplican al colectivo de presos y presas. La política penitencia debe pasar a claves de resolución del conflicto, y para ello es imprescindible que las situaciones más extremas que padecen los presos y presas políticas vascas sean desactivadas.

- Con todos sus derechos, presas y presos políticos vascos a Euskal Herria.
- Derogación de la legislación que posibilita la aplicación de la cadena perpetua. Libertad para los presos que han cumplido su condena. Acceso a la libertad condicional para los presos y presas que han cumplido las 3/4 partes de la condena (2/3 partes según el nuevo Código Penal).
- Libertad para los presos y presas con enfermedades graves.
- No a las situaciones de aislamiento y soledad.

Hacemos un llamamiento a todos los agentes sociales, a todas las personas que apuestan por seguir dando pasos hacia la resolución del conflicto, a llevar la reivindicación del fin de la dispersión por toda Navarra. El reagrupamiento de los presos y presas en Euskal Herria y el fin de las situaciones extremas en las cárceles es una cuestión de mero respeto a los derechos humanos.

Prolongar el sufrimiento de tantas familias nos parece una crueldad a la que se debe poner fin. Creemos que es necesario salir a la calle y plantear nuestra exigencia a los gobiernos.

Herrira, auzolanean

2011ko ekainean, Egin Dezagun Bidea izeneko ekimena aurkeztu zen Nafarroan, euskal jendartearen esparru desberdinetako hainbat lagunek sustaturik. Uztailaren 2an, manifestazio bat antolatu zuten Iruñean, "Eskubide guztiekin, Euskal Presoak Euskal Herrira" lelopean. Eta udan zehar, ehundaka mobilizazio egon ziren Nafarroan presoek eskubideen alde.

Udazkenean eta neguan mobilizazioak areagotu egin dira, eta presoek eskubideen aldeko herri bilguneak sortu dira Nafarroa osoan. Urtarrilaren 7ko manifestazioaren ostean, Herrira mugimenduan batu dira indar eta borondate ezberdin hauek.

Herrira mugimenduaren kideok euskal preso politikoen eskubideak errespetatzea eta Euskal Herrira ekartzea eskatzen dugu, aurreneko pausoa izanen delakoan errepresaliatu politiko guztien etxeratzea lortzeko bidean.

Gure ustez, beharrezkoa da kalera atera eta gobernuei eskaera hori egi-tea, presoek eta haien gertukoek eskubideak behingoagatik errespetatzea eskatzeko, eta Euskal Herrira nahi ditugula esateko, beren eskubide guztien jabe.

4 PRESOS CON ENFERMEDADES GRAVES

7 PRESOS CONDENA CUMPLIDA

10 PRESOS CUMPLIDAS LAS 3/4 ó 2/3 PARTES DE LA CONDENA

10 PRESOS EN AISLAMIENTO

99 PRESOS Y PRESAS NAVARRAS DISPERSADAS

99 preso nafar daude sakabanatuta Espainiako (74) eta Frantziako (25) estatuetako espetxeetan, batez beste etxetik 680 kilometroa. Bat Iruñeko espetxean dago. Beste hiruk etxean betetzen dute espetxe-zigor arindua, haien gaixotasun larriak direla eta. Guztira, 103 nafar daude preso politikoen artean.

66 preso nafar daude etxetik 500 km baino gehiagora, 44 preso 700 kilometro baino gehiagora, eta 31 preso 900 baino gehiagora. 4 presoek gaixotasun larriak dituzte. Dozenaka preso ari dira betetzen "de facto" biziarteko zigor bihurtu den espetxealdia.

7k kartzelan jarraitzen dute, zigorra osorik bete badute ere, Auzitegi Gorenaren doktrina aplikatzearen ondorioz. Beste 10ek zigorraren hiru laurdenak bete dituzte, baina ukatu egiten zaie baldintzapeko askatasuna.

Hiru preso nafarrek 25 urte eman dituzte jada kartzelan. Hamabi 20 baino gehiago, hemezortzi 15 baino gehiago, eta hogeita hamasei 10 baino gehiago

10 preso nafar isolamenduan daude.

32 preso politiko nafarrak behin-behineko espetxealdian daude, hau da, espetxean eta sakabanaturik, epaiketaren zain. 13 Estatu frantsesean eta 19 Estatu espainolean.

PRESOS CON ENFERMEDADES GRAVES A CASA

Pedimos la puesta en libertad de todos los presos que sufren enfermedades graves, para que puedan ser atendidos correctamente de las dolencias que padecen. De lo contrario, su estancia en prisión puede contribuir (y ya lo está haciendo) a que estas patologías se agraven y puedan llegar a ser irreversibles. Máxime cuando se encuentran dispersados a cientos de kilómetros, sometidos a un régimen penitenciario de excepción y sin posibilidad de ser atendidos correctamente por sus médicos de confianza.

Pedimos a los gobiernos que den pasos hacia un escenario de paz y resolución, estable e irreversible. En este caso, son cuatro presos navarros que ya han cumplido largas condenas, y creemos que su puesta en libertad es una cuestión de respeto a sus derechos humanos y de mero sentido común.

BIDEOA
Anbulantziak
gaixorik dauden
presoak askatzeko

PRESOS NAVARROS CON ENFERMEDADES GRAVES

Preso	Edad	Enfermedad	Presión
Iñaki Erra (Zabalak)	25 URTE	Alzheimer	2010/07/14 - 2010/07/14
Iñaki Etxebarria (Zabalak)	16 URTE	Alzheimer	2010/07/14 - 2010/07/14
José María Mendiñeta (Arizkuren)	20 URTE	Alzheimer	2010/07/14 - 2010/07/14
Josetxo Arizkuren (Alde Zaharra)	13 URTE	Alzheimer	2010/07/14 - 2010/07/14

Herrira

Iñaki Erra. Sufre una cardiopatía isquémica severa de tres vasos, lo que obligó a la colocación de tres stents en las arterias coronaria derecha, coronaria izquierda y arteria descendente anterior. Tras permanecer ingresado en el hospital de Almería durante las Navidades, se encuentra de nuevo en la cárcel. Cumplió su condena en mayo de 2010.

Iñaki Etxebarria. Padece miopía magna de larga evolución y diversas patologías en ambos ojos, entre ellas un desprendimiento de retina por hemorragia retiniana. Ya ha sufrido una grave pérdida de visión y corre el serio riesgo de quedarse ciego.

José María Mendiñeta. Padece una enfermedad reumática con afectación sistémica, lo que le ha generado una uveítis anterior (afectación ocular). También padece dos hernias discales (cervical y lumbar) que le producen dolor en el cuello y ciático. Cumplió su condena en mayo de 2011.

Josetxo Arizkuren. Padece cardiopatía isquémica, con lesión al comienzo de arteria coronaria descendente anterior, lo que obligó a la colocación de un stent en esta arteria.

GAIXOTASUN LARRIA DUTEN PRESOAK HERRIRA

Preso politiko hauek libre uzteko eskatzen dugu, behar bezalako tratamendua jar diezaieten jasaten dituzten gaitz larrietarako. Bestela, kartzelan jarraitzeak patologia okerragotu ditzake (hala gertatzen ari da dagoe-neko), eta sendaezin bihurtu. Eta horri gehitu behar zaio etxetik ehunka kilometrora daudela, espetxeko salbuespen-erregimenean, eta konfiantzako medikuek behar bezalako arreta emateko inolako aukerarik gabe. Gobernuei argi eta garbi eskatzen diegu pausoak eman ditzatela bake eta konponbide eszenatokira abiatzeko, konponbidea egonkorra eta atzera bueltarik gabea izan dadin. Kasu honetan, preso hauek zigor luzeak bete dituzte (Erro eta Mendiñeta oso-osorik), eta uste dugu haiek libre uztea giza eskubideei loturiko kontua dela, besterik gabe zentzuz jokatzeko.

HIRU NAFAR, ETXEAN PRESO

Pairatzen duten
gaixotasun
larriengatik

Mikel Gil
Txantrea

B. Barandalla
Etxarri-Aranatz

M. Gorostiaga
Alde Zaharra

Debido a sus graves enfermedades, hay nueve presos y presas que cumplen prisión atenuada en sus domicilios. Tres de ellas en Navarra.

Informe Jaiki Hadi:
Carcel y salud

Espetxeak 22 preso politiko hil ditu azken bi hamarkadetan, bi naparrak

- 1.- J. Ramón Goikoetxea, 1985/06/26ean Alcalá-Meco-ko espetxean urkatutik.
- 2.- Joseba Asensio, 1986/06/08an Herrera-ko espetxean eritasunez.
- 3.- Josu Retolaza, 1987/05/19an Eibarren eritasunez.
- 4.- Mikel Lopetegui, 1988/03/02an Herrera-ko espetxean urkatutik.
- 5.- J. Carlos Alberdi, 1988/06/15ean Herrera-ko espetxean eritasunez.
- 6.- Mikel Zalakain, 1990/12/01ean Martutene-ko espetxean eritasunez.
- 7.- Jean Groix, 1991/01/27an Fresnes-eko espetxean urkatutik.
- 8.- Peio Mariñelarena, 1993/05/15ean Pariseko ospitalean eritasunez.
- 9.- Javier Gorostiza, 1995/06/17an Basauriko espetxean eritasunez.
- 10.- Juan Jose Etxabe, 1996/07/11ean Baionan eritasunez.
- 11.- Jose Maria Aranzamendi, 1997/02/07an Alcalá-ko espetxean urkatutik.
- 12.- J. Carlos Hernando, 1997/07/20ean Albacete-ko espetxean urkatutik.
- 13.- Jean Louis Maitia, 1997/08/25ean Ezterenzubín eritasunez.
- 14.- Santi Díez, 1997/10/27an Bilbon eritasunez.
- 15.- Esteban Esteban Nieto, 1999/11/26ean Tolosan eritasunez.
- 16.- Ramón Gil, 2002/10/23an Legazpín bere buruaz beste eginda.
- 17.- Kepa Miner, 2004/04/26ean Hernanin eritasunez.
- 18.- Oihane Errazkin, 2004/07/08an Fleury-ko espetxean urkatutik.
- 19.- Joxe Angel Altzuguren, 2005/10/31ean Soria-ko espetxean urkatutik.
- 20.- Igor Angulo, 2006/02/27an Cuenca-ko espetxean urkatutik.
- 21.- Roberto Sainz, 2006/03/03an Aranjuez-eko espetxean eritasunez.
- 22.- Mikel Ibañez, 2011/04/08ean Eibarren eritasunez.

Osasun eskubidea

Gaixotasun larriak
dituzten presoak herrira..

Derecho a la salud. Liber-
tad para los presos con
enfermedades graves.

NO A LA CADENA PERPETUA

PRESOS CON LA CONDENA CUMPLIDA A LA CALLE

El Estado español, que no recoge formalmente la cadena perpetua en su ordenamiento jurídico, la está aplicando de facto al colectivo de presos y presas políticas vascas tras las reformas legales realizadas en la última década. Han sido medidas diseñadas ad hoc para impedir la salida de prisión de presos que ya habían cumplido su condena, para alargar el período de cumplimiento efectivo hasta los 30 y hasta los 40 años, para impedir el acceso a la libertad condicional... En la práctica, los presos y presas políticas vascas están cumpliendo penas más largas que personas condenadas a cadena perpetua en otros países europeos. José María Sagarduy "Gatza" cumplió 31 años en la cárcel, otros dos presos vascos salieron el año pasado tras 29 años y en este momento hay unos 80 que han cumplido más de 20.

Tres presos navarros están a punto de cumplir 25 años en la cárcel: Inés del Río, Iñaki Erro y Joxepa Ernaga.

Doce presos y presas navarras llevan cumplidos más de 20 años, 18 más de 15 y 36 más de 10.

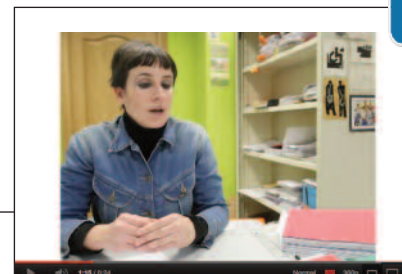
7 PRESOS NAVARROS CON LA CONDENA CUMPLIDA

BIZIARTEKO ZIGORRIK EZ

Praktikan bizi osorako zigorra dakarren 197/2006 doktrina da espetxe politika krudel honen eskandalurik handienetakoa, bai juridikoki, bai giza eskubideen urraketari dagokionez. Izan ere, irizpide horren ondorioz, ezarri zitzairen zigor osoa beteta kalean egon behar luketen 49 euskal preso politikok preso jarraitzen dute. Beste bederatzi presori ere ezarri diote zuzenbidearen gakoetatik aldenduta sortutako doktrina, eta, ondorioz, ezarri zieten zigorra betetzen dutenean preso mantenduko dituzte, urte luzeetan. Irizpide hori ezarri zieten beste hamabost herritar kalean dira dagoeneko, zigor gehigarria ere beteta. Guztira, 73 euskal presori ezarri zaie espetxealdia egun batetik bestera luzatu dien «mendekuzko» irizpidea.

ELKARRIZKETA
Ainhoa Baglieto,
abokatua

Doctrina 197/2006 del Tribunal Supremo

- 49 presos y presas políticas vascas tienen cumplida la totalidad de la condena y siguen en prisión por la doctrina 197/2006 del Tribunal Supremo.
- También se la han aplicado a otros 9 presos que iban a cumplir su condena próximamente.
- Otros 15 presos a los que se les aplicó la doctrina han sido ya excarcelados, pero cuentan con la amenaza de regresar a prisión en cualquier momento.

Consecuencias prácticas de las reformas legales

- Un centenar de presos políticos vascos han cumplido entre 20 y 28 años en prisión. Y 3 han cumplido entre 29 y 31.
- En este momento encarcelados, hay cinco presos vascos que llevan 27 años. Y 80 que llevan más de 20.

Askatasun eskubidea

Zigorra beteta duten presoak herrira.

197/2006 doktrina bertan behera geratzea.

Derecho a la libertad, no a la cadena perpetua. Presos y presas que tienen cumplida la condena, a la calle. Derogación de la doctrina 197/2006 del TS.

PRESOS Y PRESAS CON LAS 3/4 PARTES CUMPLIDAS

Desde siempre, el acceso a la libertad condicional es un derecho que se ha vulnerado al colectivo de presos y presas políticas vascas. Con el antiguo Código Penal, las peticiones de libertad condicional para los presos vascos que cumplían las 3/4 partes de la condena ya eran sistemáticamente denegadas. Por citar un dato, de los cientos de presos que ha habido en Nafarroa en las dos últimas décadas, sólo Fermin Anzizar y Jesus Mari Reparaz han salido en libertad condicional, y en ambos casos se les revocó la medida. Con el nuevo Código Penal, los requisitos que se exige al colectivo de presos y presas políticas para poder acceder a la libertad condicional han hecho que ésta sea, de facto, inalcanzable. Desde Herrera pedimos que se deroguen las medidas de excepción y que los presos y presas políticas puedan acceder a la libertad condicional.

126 presos y presas políticas que se encuentran dispersados en los estados español y francés deberían estar en libertad tras haber cumplido las 3/4 o 2/3 de las condenas impuestas. Sin embargo, con el derecho a la libertad denegado, siguen presas, alejadas y bajo las condiciones de vida más duras.

10 PRESOS NAVARROS CON LAS 3/4 CUMPLIDAS

BEHIN-BEHINEKO ASKATASUNA ERDIESTEKO MUGARIK EZ

Betidanik, euskal presoek kolektiboari ukatu egin zaio baldintzapeko askatasuna erdiesteke eskubidea. Lehengo Kode Penalarekin, trikimailua bilatuta, ez zuten presoak askatzen zigorraren 3/4 beteta. Datu bat emate aldera, azken bi hamarkadetan, Fermin Anzizar eta Jesus Mari Reparaz baizik ez dira atera kalera baldintzapeko askatasunarekin, eta, bi kasuetan, ezeztatu egin zuten erabakia. Kode Penal berriak neurriz gorako baldintzak eskatzen dizkio preso politikoek kolektiboari behin-behineko askatasunerako, hura lortzea ezinezkoa bihurtzeraino. “Herrira” mugimenduak salbuespen neurriak indarririk gabe uzteko eta euskal preso politikoek behin-behineko askatasuna lortzeko bidea irekitzeko eskatzen du.

Askatasun eskubidea

Zigorraren 3/4ak (edo 2/3ak) bete dituzten presoak herrira.

ELKARRIZKETA
Fernando Arburua
preso ohia

Berriak
Presoen inguruko informazioa
Euskarriak, logoak, tipografiak

Derecho a la libertad. Derogación de todas las leyes de excepción que impiden el acceso a la libertad condicional. Excarcelación de los presos que han cumplido las 3/4 de la condena (Código Penal antiguo) o las 2/3 partes (nuevo Código Penal)

En el colectivo de presas y presos políticos hay 103 navarros. 99 se encuentran dispersados por los Estado español (74) y francés (25). Uno cumple en Iruñea. Tres cumplen prisión atenuada en sus domicilios debido a sus graves enfermedades.

Están dispersadas a una media de 680 kilómetros de sus lugares de origen. 680 km de ida y otros 680 de vuelta para las visitas.

66 presos y presas navarras se encuentran a más de 500 km de su domicilio, 44 a más de 700 km y 31 a más de 900.

Cada fin de semana, familiares, amigos y amigas recorren en casi dos ocasiones la distancia que separa la tierra de la luna para ir a visitarles, y dan casi 20 vueltas al mundo.

Desde que comenzó a ser aplicada, en 1989, la dispersión ha provocado unos 400 accidentes de tráfico de familiares y personas allegadas.

FINDE LA DISPERSION

La política penitenciaria aplicada al colectivo de presos y presas políticas vascas ha variado a lo largo de las últimas décadas. De cumplir la pena en Euskal Herria pasaron a cumplirla agrupados en cárceles de máxima seguridad en los alrededores de Madrid. Y con la puesta en marcha de la dispersión, hace más de 20 años, fueron diseminados con el objetivo de alejarlos de Euskal Herria y aislarlos entre sí. El Estado francés también empezó a aplicarla tras sus acuerdos político-económicos con el Estado español.

En este momento, 665 pres@s polític@s vasc@s se encuentran dispersados en setenta cárceles de siete estados, y sólo ocho cumplen su condena en cárceles vascas. A su vez, cada cárcel contiene pequeñas cárceles, tantas como módulos tenga. El resultado es que los presos y las presas están cada vez más lejos y más aislados entre sí. Y así durante años, décadas.

DOCUMENTAL (40 min)

- En 2011, los familiares y allegados de los presos políticos vascos sufrieron 13 accidentes al ir a visitarles a cárceles situadas a cientos de kilómetros de sus domicilios. En Nafarroa tuvimos 5 accidentes, con un saldo de 6 personas heridas.
- En 2012 ya vamos por tres accidentes. Uno de ellos afectó a tres amigos y familiares de presos navarros.
- Las navarras Sara Fernandez y Karmele Solaguren murieron en accidente de tráfico en 2003 y 2004 al ir a visitar a sus allegados.

SAKABANAKETA AMAITU

Astebururo, sakabanaketak errusiar erruleta maltzur batetan murgiltzen gaitu. Bataz beste egin beharreko distantzia 680 kilometrotakoa da, astebururo munduari 20 buelta eman eta lurretik ilargira doan distantzia kasik bi aldiz egiten ditugu presoan senide eta lagunek. Hortaz gain, onartetzina deritzogu, tentsioz eta arriskuz beteriko bidaia hauetan pairatu behar dituzten irain, mehatxu eta jazarpena.

Guztira, 13 auto istripu izan ziren iaz, eta sakabanaketa masiboki aplikatzen hasi zenetik kasik 400 dira euskal preso politikoen senide eta lagunek pairatu dituzten istripuak. Horien ondorioz, 16 dira hildakoak.

Astebururo, gure bizitzak arrisku bizian jartzen dituzte. Horrek dakartzan ondorio fisiko, psikiko eta ekonomikoarekin. Indarrean dagoen espetxe politikak berehala amaitu behar du. Indarrean dagoen espetxe politikak ez du lekurik Euskal Herrian zabaldu den aro politiko berri honetan.

HOMENAJE
a Karmele y Sara
Barañain, 10-10-2011

Sakabanaketak hildako senide eta hurbilekoak

1982ko irailaren 29an: Rosa eta Arantza Amezcaga (Tolosa).
1990eko uztailaren 1an: Pilar Arsuaga eta Alfonso Isasi (Laudio).
1997ko martxoaren 14an: Antxon Fernandez (Getxo).
1998ko ekainaren 22an: Jose Mari Maruri (Zierbena).
1999ko apirilaren 3an: Mari Karmen Salbide (Ugao).
2000ko otsailaren 12an: Ruben Garate (Otxandio).
2001eko irailaren 8an: Iñaki Saez eta Asier Heriz (Soraluze).
2003ko otsailaren 23an: Argi Iturralde eta Iñaki Balerdi (Lasarte).
2003ko azaroaren 29an: Sara Fernandez (Iruñea).
2004ko ekainaren 3an: Leo Esteban (Tolosa).
2004ko abenduaren 6an: Karmele Solaguren (Barañain).
2007ko abenduaren 25an: Natividad Junko (Oñati)

Euskal Presoak
Euskal Herrira

Euskal Herrian
elkartzeko eskubidea.

EPPKren mintzaideen
aitorpena.

Antolatzeko eskubidea.

Beste eragileekin
harremana manten-
tzeko eskubidea.

Prozesuan parte
hartzeko eskubidea.

Reagrupamiento en Euskal Herria. Reconocimiento de la interlocución del colectivo. Derecho a organizarse como colectivo. Derecho a mantener relaciones con otros agentes. Derecho a tomar parte en el proceso.

99 presos y presas navarras dispersadas
1 preso en la cárcel de Iruñea
3 presos en casa por sus graves enfermedades

NAFARROAKO PRESOAK HERRIZ HERRI

Gaixotasun larria

Isolamendua

24
URTE

Zigor
betea

15
URTE

3/4ak edo
2/3ak beteak

2
URTE

Behin-behi-
nekoak

Urte bat baino gutxiago daramaten presoek urte bat jarri diegu. Gainontzeko kasuetan, urte kopuru hori bete dute edo betetzear dute.

Presoen fitxetan
erabilitako ikonoak.

Iruñerria

13
URTE

750 km

Josetxo Arizkuren
Iruñea, Alde Zaharra

1999ko martxotik espetxean
A Lama (1.500 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 78.000

Kardiopatia iskemiko larria du eta
stan bat jarri zioten arteria batean.

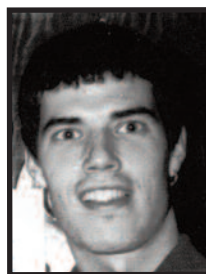

11
URTE

865 km

Iñaki Beaumont
Iruñea, Alde Zaharra

2000ko azarotik espetxean
Granada (1730 km j/e, 18 ordu)
Kilometroak urtean: 89.960
Akusazioa: ETA

10
URTE

970 km

Jorge Olaiz Rodriguez
Iruñea, Alde Zaharra

2001ko azarotik espetxean
Almeria (1.940 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 100.880

2010ko urtarrilean zigorraren 2/3ak
bete zituen. Bi urteetan, soilik bis
pare bat izan ditu familiarrei egin
nahi dizkieten katxeoengatik.

Alde Zaharra

*Enkarteladak ostegunero,
7etan, Mercaderes eta
udaletxearen aurrean.*

10
URTE

660 km

Alberto Ilundain Iriarte
Iruñea, Alde Zaharra

2001ko irailetik espetxean
Saint Maur (1.320 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 68.640

8
URTE

522 km

Fermin Martinez Bergara
Iruñea, Alde Zaharra

2004ko ekainetik espetxean
S. Martin de Re (1044 km j/e, 12 ordu)
Kilometroak urtean: 54.288.

Egunean 21 ordu ziegan.
Oso bizibaldintza gogorak.

2
URTE

911 km

Alberto Matxain Beraza
Iruñea, Alde Zaharra

2009ko abuztutik espetxean
Fresnes (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 20 ordu ziegan. Lagunen
bisita gutxi baimenduak. Elikadura
kaxkarra.

23
URTE

216 km

Jokin Sancho Biurrun
Iruñea, Alde Zaharra

1989ko apiriletik espetxean
Zuera (432 km j/e, 4 ordu)
Kilometroak urtean: 22.464

2009an zigor osoa bete zuen, baina
Auzitegi Goreneko doktrina ezarri
zioten. Ateratzeko data berria:
2019ko abuztuan.

17
URTE

0 km

Marilo Gorostiaga
Iruñea, Alde Zaharra

1994ko abendutik espetxean
2008ko azarotik espetxe zigor arin-
dua betetzen du, eta etxean dago
preso, sufritzen duen gaixotasun la-
rriarengatik.

11
URTE

508 km

Iñaki Santesteban
Iruñea, Alde Zaharra

2000ko azarotik espetxean
Ocaña II (1.016 km i/v, 11 h de viaje)
Kilometroak urtean: 52.832

Txantrea

Enkarteladak ostegunero, 8etan
Amnistiaren txokoan, San Cristobal
etorbidean, Lareki biribilgunean

17
URTE

488 km

Txuma Altable Etxarte
Iruñea, Txantrea

1994ko azarotik espetxean
Castelló (976 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 50.752

Atzerapenak lagunen bisiten ze-
rrendak eguneratzeko orduan.

10
URTE

88 km

Santi Aragon Iroz
Iruñea, Txantrea

2001ko abuztutik espetxean
Logroño (174 km j/e, 3 ordu)
Kilometroak urtean: 9.048

3
URTE

911 km

Ugaitz Astiz Arangoa
Iruñea, Txantrea

2008ko azarotik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Espetxe sistema zorrotza. 22 ordu
ziegan. Bi hilabete behin ziegaz
aldatzen diote. Eguneroko katxeok.
Ikasteko trabak.

3
URTE

903 km

Iker Esparza Ortega
Iruñea, Txantrea

2009ko maiatzatik espetxean
Bois D'arcy (1.806 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 93.912.

Egunean 20 ordu ziegan. Arazoak
eta atzerapenak lagunen bisitak bai-
mentzeko orduan. Bisiten ondoren
katxeok sufritzen ditu.

7
URTE

1100 km

Joseba Esparza Ortega
Iruñea, Txantrea

2004ko irailetik espetxean
Puerto I (2.200 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 114.400

Espainiaratu zutenetik, 2010ko uz-
tailetik, isolamenduan egon zen.
Gose greba eta planteak egin zi-
tuen tratu duinago bat lortzeko.

2
URTE

925 km

Joseba Fernandez
Iruñea, Txantrea

2010ko martxotik espetxean
Villepinte (1850 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 96.200

Hiru gose greba egin ditu, plan-
teak..., isolamendu eta tratu txan-
treen aurka.

20
URTE

0 km

Mikel Gil Cervera
Iruñea, Txantrea

1992ko ekainetik espetxean
2009ko apiriletik, espetxe zigor arin-
dua betetzen du, eta etxean dago
preso, sufritzen duen gaixotasun la-
rriarengatik.

URTE
1

348 km

Izaskun Goñi Juarez
Iruñea, Txantrea

2010ko abendutik espetxean
Valladolid (696 j/e, 7 ordu)
Kilometroak urtean: 36.192

Egunean 20 ordu ziegan. Arazoak
bisitak baimentzeko orduan. Batzu-
tan, katxeok senideei. Presoari,
biluzketa integralak.

4
URTE

673 km

Joseba González Pavón
Iruñea, Txantrea

2007ko apiriletik espetxean
Foncalent (1.346 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 69.992

Lehenengo graduan eta isolamen-
dian. Atxilotu eta espetxeratu on-
doren, bi urte kalean egon zen
epaiketaren zain.

2
URTE

911 km

Iñaki Iribarren Galbete
Iruñea, Txantrea

2010ko urtarriletik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 22 ordu ziegan. Biluzketak
eta katxeok bisiten ondoren. 2011n
hiru aldiz egon zen mitard-en.

12
URTE

755 km

Mikel Izpura Garcia
Iruñea, Txantrea

2000ko urtarriletik espetxean
Murcia (1.510 km j/e, 15 ordu)
Kilometroak urtean: 78.520

Entzumen galera handia du esku-
neko aldian, eta ezkerraldean ere
hasi zaio. Oso eskasa da ematen
zaion osasun arreta.

URTE
1

444 km

Josu Esparza Iraizoz
Iruñea, Txantrea

2011ko abendutik espetxean
Soto del Real (888 km j/e, 9 ordu)
Kilometroak urtean: 46.176

Espetxe sistema zorrotza: katxeok
preso eta senideei. Arazoak eta
atzerapenak korreoarekin. Osasun
asistentzia txarra.

Txantrea

3
URTE

911 km

Ibai Mateo Esparza
Iruñea, Txantrea

2009ko uztailetik espetxean
Fresnes (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

20 ordu ematen ditu egunean ziegan. 15 egunetik behin miazten diote ziega, eta bisiten ondotik erabat biluztera behartzen dute.

7
URTE

838 km

Xabier Perez Aldunate
Iruñea, Txantrea

2005ko otsailetik espetxean
Córdoba (1.676 km j/e, 18 ordu)
Kilometroak urtean: 87.152

Lehenbiziko graduan, eta bakartze moduluan. Problema dituzte bisitekin, gutunekin, paketeekin... Elikadura eta osasun arreta eskasak.

17
URTE

508 km

Iñaki Goienetxe Alonso
Iruñea, Txantrea

1994ko abendutik espetxean
Ocaña II (1.016 km j/e, 11 ordu)
Kilometroak urtean: 52.832

Bere zigorraren ¾ bete ditu, eta libre egon beharko luke.

URTE
1

911 km

Oier Ardanaz Armendariz
Iruñea, Txantrea

2011ko ekainetik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

10
URTE

1039 km

Patxi Ruiz Romero
Iruñea, Txantrea

2002ko otsailetik espetxean
Huelva (2078 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 108.056

Bakartze moduluan dago.

10
URTE

970 km

Alberto Viedma Morillas
Iruñea, Txantrea

2002ko otsailetik espetxean
Almería (1.940 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 100.880

Lehenbiziko graduan, 20 ordu egunean ziegan. Senitartekoei egindako miaketa erabatekoa dela-eta, hiru bisita bisu besterik ez du izan bi urtean.

Donibane

*Enkartzeladak
ostegunero, 8etan,
Azuelo biribilgunean*

20
URTE

1100 km

Karlos Apeztegia Jaca
Iruñea, Donibane

1992ko urtarriletik espetxean
Puerto II (2.200 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 114.400

Bakartze moduluan. 21-22 ordu ziegan. Aldian-aldean miaketa egiten diote. Bere zigorraren ¾ bete ditu jada.

4
URTE

469 km

Josune Arriaga Martinez
Iruñea, Donibane

2007ko azarotik espetxean
Topas (918 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 47.736

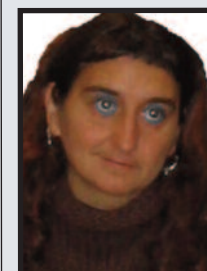

URTE
1

458 km

Garazi Autor Pueyo
Iruñea, Donibane

2010ko abendutik espetxean
Estremera (916 km j/e, 11 ordu)
Kilometroak urtean: 47.632

3
URTE

911 km

Olga Comes Aranbillet
Iruñea, Donibane

2008ko uztailetik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

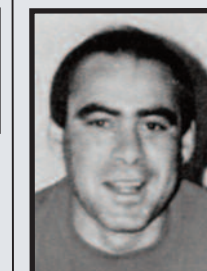
3
URTE

679 km

Jorge Chocarro Zoco
Iruñea, Donibane

2008ko irailetik espetxean
Cáceres (1.348 km j/e, 14 ordu)
Kilometroak urtean: 70.096

Egunean 20 ordu ziegan. Ezin du egin ez jarduerarik ez ikastarorik. Lepoko artrosi arina du.

25
URTE

970 km

Iñaki Erro Zazu
Iruñea, Donibane

1987ko uztailetik espetxean
Almería (1.940 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 100.880

2010eko maiatzean bete zuen bere zigoro osoa, baina Auzitegi Gorenaren 197/2006 doktrina aplikatu zioten. Kardiopatia larria du.

Donibane

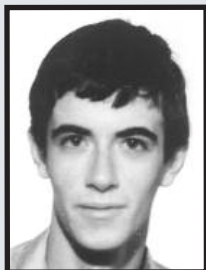
8
URTE

308 km

Iñaki Esparza Luri
Iruñea, Donibane

2004ko apiriletik espetxean
Lannemezan (616 km j/e, 7 ordu)
Kilometroak urtean: 32.032

Lehenago, hilabeteak eman ditu bakarturik.

16
URTE

469 km

Iñaki Etxeberria Martin
Iruñea, Donibane

1996ko otsailetik espetxean
Topas (938 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 48.776

Zenbait patologia ditu begietan, osasuna arreta faltak larrituak. Itsu ere geldi liteke.

URTE
1

486 km

Egoi Irisarri Alzueta
Iruñea, Donibane

2010ko urritik espetxean
Aranjuez (972 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 50.544

Unibertsitateko ikasketekin segitzeko ahaleginak egiten ditu, baina trabak jartzen dizkiote behin eta berriz. Elidakura txarra.

3
URTE

911 km

Mikel Olza Puñal
Iruñea, Donibane

2008ko azarotik espetxean
Fresnes (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 20 ordu ziegan. Lagunen bisita izateko baimenak tantaka ailegatzen zaizkio.

3
URTE

1100 km

Xabier Rey Urmeneta
Iruñea, Donibane

2008ko urritik espetxean
Puerto III (2.200 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 113.984

Atxilotu zutenetik 2011ko apirila arte, bakartze modulan egon da. Ezin du parte hartu kartzelako jardueretan.

3
URTE

1096km

Aurken Sola Campillo
Iruñea, Donibane

2008ko urritik espetxean
Algeciras (2.192 km j/e, 23 ordu)
Kilometroak urtean: 127.920

Lehenbiziko graduko zigorra betetzen ari da, bakartze modulan. Ezin du parte hartu kartzelako jardueretan.

17
URTE

318 km

Txomin Sola Torres
Iruñea, Donibane

1994ko abendutik espetxean
Dueñas (636 km j/e, 6 ordu)
Kilometroak urtean: 33.072

Zigorren ¾ bete ditu, eta ez diote eman behin-behineko askatasuna.

3
URTE

746 km

Iñaki Marin Mercero
Iruñea, Arrosadia

2008ko urritik espetxean
A Lama (1.492 km j/e, 15 ordu)
Kilometroak urtean: 77.584

Orain dela bi urte funtzionarioek jipoi bat eman zioten. Trabak jartzen dizkiote ikasteko.

2
URTE

911 km

Ibai Sueskun Gonzalez
Iruñea, Donibane

2009ko urritik espetxean
Fresnes (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 20 ordu ziegan. 15 egunetik behin, ziega miatzen diote, eta erabat biluztera behartzen dute bisiten ondotik. Trabak lagunen bisitekin

Arrosadia

Enkarteladak ostegunero, 19.30etan, Zaragoza etorbidean

Gaixotasun larria

Isolamendua

24
URTE

Zigor betea

15
URTE

3/4ak edo 2/3ak beteak

2
URTE

Behin-behinekoak

Urte bat baino gutxiago daramaten presoek urte bat jarri diegu. Gainontzeko kasuetan, urte kopuru hori bete dute edo betetzear dute.

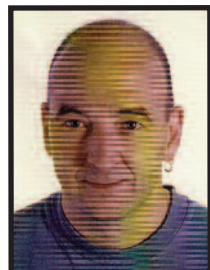
Presoen fitxetan erabilitako ikonoak.

ZEUREAN JAR EZAZU

Arrotxapea

Enkarteladak
asteazkenero,
7.30etan Salvador plazan

14
URTE

602 km

Iñaki Armendariz Izagirre
Iruñea, Arrotxapea

1998ko martxotik espetxean
Herrera (1.204 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 62.608

Sei hilabetetik behin modulu alda-
keta, katxeok. Trabak ikasteko eta
eskulanak egiteko...

14
URTE

912 km

Juan Mari Etxabarri Garro
Iruñea, Arrotxapea

1998ko martxotik espetxean
Sevilla II (1.824 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 94.848

Egunean 22 ordu ziegan. Bakartze
moduluan dago, eta oso mugatuak
ditu komunikazioak. Ez diote ikas-
ten uzten.

8
URTE

522 km

Jon Rubenach Roig
Iruñea, Arrotxapea

2003ko abendutik espetxean
S. Martin de Re (1.044 km j/e, 12 ordu)
Kilometroak urtean: 54.288

14
URTE

650 km

Jesus Maria Gomez
Iruñea, Arrotxapea

1998ko martxotik espetxean
Curtis (1.300 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 67.608

Lehenbiziko graduan dago. Egu-
nean 20 ordu ziegan. Maiz aldat-
zen dute moduluz eta ziegaz.

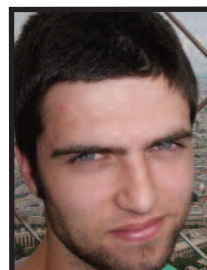
22
URTE

1100 km

German Rubenach Roig
Iruñea, Arrotxapea

1990ko ekainetik espetxean
Puerto III (2.200 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 114.400

Bakartze moduluan. Egunean 22
ordu ziegan. Bidaia gogorreria
zela-eta, ama ikusi gabe egon da
urtetan, hil zen arte.

URTE
1

407 km

Ibon Esteban Escaloni
Iruñea, Arrotxapea

2010ko urritik espetxean
Alcalá Meco (814 km j/e, 9 ordu)
Kilometroak urtean: 42.328

Vis a vis-ak astez izaten ditu, eta ho-
rrek zailago egiten du familiak bisita
egin ahal izatea. Bisitetarako baime-
nak atzeratuak ailegatzan zaizkio.

5
URTE

602 km

Zigor Ruiz Jaso
Iruñea, Arrotxapea

2007ko apiriletik espetxean
Herrera (1.204 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 62.608

Bakartze erregimenean dago. Egu-
nean 20 ordu ziegan. Hiru senitate-
kok trafiko-istripu larria izan zuten
2011ko abuztuan.

Dossier: Dispersión
en Arrotxapea

Sakabanaketaren koste ekonomikoa

Kontuan hartzen badugu Euskal Preso Politikoaren Kolektiboak 665 per-
sona biltzen zituela 2012ko urtarrilean, beren bisiten ondoriozko gastu
ekonomikoaren zifrek garbi azaltzen dute sakabanaketak zer nolako
zigor erantsia jasanarazten dien beren senideei.

Familia bakoitzak aurre egin behar dion batez besteko km-kopurua:

Astero: 1.360 km
Hilero: 5.848 km
Urtero: 70.176 km

Bisitak kilometrotan:

Astero: 904.400 km
Hilero: 3.888.920 km
Urtero: 46.667.040 km

Familia bakoitzaren batez besteko gastua:

Astero: 377,94 €
Hilero: 1.637,75 €
Urtero: 19.653,00 €

Senideen kargurako gastu orokorra:

Astero: 251.330 €
Hilero: 1.089.103 €
Urtero: 13.069.245 €

Zifra hauek hogeia aldiz biderkatzen baditugu -sakabanaketa politika hasi
zenetik igarotako urteak-, ohartuko gara zer nolako tamaina hartu duen
estortsioak eus- kal familietan. Euskal Herriko elkartasun mugimenduak
bakarrik leundu du zama hau maila batean, baina halere jasanezina bi-
hurtu da familia askorentzako karga ekonomikoa.

Iturrama

Enkarteladak
ostegunero, 8etan
Eskirotz kalean.

3
URTE

217 km

Iker Araguas Jusue
Iruñea, Iturrama

2008ko urritik espetxean
Burgos (434 km j/e, 4 ordu t'erdi)
Kilometroak urtean: 22.568

Bost aldiz aldatu dute kartzelaz-
azken bi urteotan. Trabak ikas-
teko; parteak....

URTE
1

523 km

Ibai Azkona Dominguez
Iruñea, Iturrama

2010ko irailetik espetxean
Valencia III (1.046 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 54.392

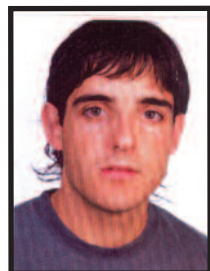
3
URTE

523 km

Alex Velasco Armendariz
Iruñea, Iturrama

2008ko irailetik espetxean
Valencia III (1.046 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 54.392

Arazoirik gabeko katxeoak senitar-
tekoei bisitetan eta vis a vis-etan.

URTE
1

456 km

Eneko Compains Silva
Iruñea, Iturrama

2010ko irailetik espetxean
Aranjuez (912 km j/e, 11 ordu)
Kilometroak urtean: 47.424

Unibertsitateko ikasketak egiten
ari da, eta berandu ailegatzen
zaizkio materialak.

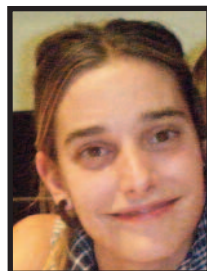
4
URTE

750 km

Hodei Ijurco Iroz
Iruñea, Iturrama

2008ko martxotik espetxean
A Lama (1.500 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 78.000

Kartzelara sartu eta handik gutxira,
bost funtzionariok eraso egin zioten.

2
URTE

325 km

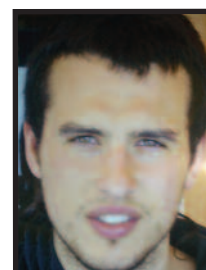
Miren Zabaleta Telleria
Iruñea, Iturrama

2009ko urritik espetxean
Valladolid (650 j/e, 7 ordu)
Kilometroak urtean: 33.800

Katxeoak senitartekoei. Trabak ikas-
teko (materialak berandu ailegatzen
zaizkio). Gutunak eta prentsa be-
randu ailegatzen zaizkio.

Berriozar

Enkarteladak
ostiralero, 8etan
Udaletxe ondoan

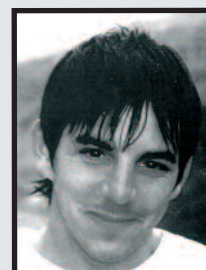
URTE
1

0 km

Diego Octavio
Iruñea, Iturrama

2012ko otsailetik espetxean
Iruñea (0 km, 0 ordu)
Kilometroak urtean: 0

Iruñeko kartzelan sartu zuten joan
zen otsailaren 21ean bi urte eta
erdiko zigorra betetzeko.

10
URTE

638 km

Ibai Aienza Laborda
Berriozar

2002ko otsailetik espetxean
Monterroso (1.276 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 66.352

Tiroidetik dago gaixo. Aurreko desti-
noan, osasun arreta falta dela-eta on-
dorio larriak izan zituen.

10
URTE

638 km

Mikel Aienza Laborda
Berriozar

2002ko otsailetik espetxean
Monterroso (1.276 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 66.352

Infekzio kroniko bat izanda, urtebete
eman zuen osasun arretarik gabe.
Lesioak ditu orkatilan eta belaeanean,
eta larritu zaizkio.

5
URTE

1100 km

Joseba Lerin Sanchez
Berriozar

2007ko martxotik espetxean
Puerto I (2.200 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 114.400

Katxeoak senitartekoei. Hori dela-eta,
urtebete eman zuen vis a vis-ik gabe.
Protestak egin zituen, beste euskal
preso batzuekin batera jarri zuten arte.

URTE
1

407 km

Ernesto Prat Urzainki
Berriozar

2012ko otsailetik espetxean
Alcalá Meco (814 km j/e, 9 ordu)
Kilometroak urtean: 42.328

Gaixotasun larria

Isolamendua

Zigor
betea

3/4ak edo
2/3ak beteak

Behin-behi-
nekoak

Urte bat baino gutxiago daramaten presoek urte
bat jarri diegu. Gaimontzeko kasuetan, urte ko-
puru hori bete dute edo betetzear dute.

Presoen fitxetan
erabilitako ikonoak.

Barañain

Enkarteladak
ostiralero, 8etan,
Institutoaren biribilgunean.

URTE
1

458 km

Iñigo Gonzalez Etayo
Barañain

2011ko urtariletik espetxean
Estremera (916 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 47.632

Ez diote baimenik ematen kartzelako
ikastaroetara joateko.

23
URTE

511 km

Iñaki Urdiain Ziriza
Barañain

1989ko apiriletik espetxean
Valencia III (1.022 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 53.144

2009an bete zuen bere zigor osoa,
baina Auzitegi Gorenaren 197/2006
doktrina aplikatu zioten.

URTE
1

444 km

Gorka Zabala Cia
Zizur

2011ko urtariletik espetxean
Soto del Real (888 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 46.176

Kartzelan ez du sendagileak go-
mendatu dion dieta egiterik. Trabak
ikasketa eta komunikazioetarako.

URTE
1

444 km

Gorka Mayo
Barañain

2011ko urtariletik espetxean
Soto del Real (888 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 46.176

Ez du eskubiderik tailer, ikastaro
eta abarretara joateko. Gutunak eta
prentsa berandu jasotzen ditu. Eli-
kadura txarra.

3
URTE

486 km

Mikel Jimenez Martin
Barañain

2008ko urritik espetxean
Aranjuez (972 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 50.544

Senitartekoen katxeo aleatorioak.
Funtzionarioek atzera botatzen di-
tuzte gutun-azalean zerbait idatzirik
duten gutunak.

3
URTE

486 km

Xabier Sagardoy Lana
Barañain

2008ko abuztutik espetxean
Aranjuez (972 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 50.544

Destino aldaketa baten ondorioz ezin
izan zuen matrikula egin ikasten ja-
rraitzeko.

Zizur

Enkarteladak
ostiralero, 8etan
Correos-en

Atarrabia

Enkarteladak
asteazkenero, 8etan,
Arrasateko biribilgunean

14
URTE

865 km

Txetxu Barrios Martin
Atarrabia

1998ko martxotik espetxean
Granada (1730 km j/e, 18 ordu)
Kilometroak urtean: 89.960

URTE
1

413 km

Eneko Villegas Amezketa
Atarrabia

2010ko abendutik espetxean
Soto del Real (826 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 42.952

Senitartekoen katxeoak jasan dituzte
vis a vis-etan.

Espetxeetako bizi baldintzak (I)

Komunikazioa eta harremanak pertsonaren oreka psikiko eta emoziona-
laren funtsezko oinarrietako bat dira. Ildo horretan, espetxe-politikaren
helburua presoak suntsitzea da, gizartetik bakartzen dituzten hainbat
arau ezarriz. Presoak beren ingurunetik urruntzea da xedea, beren ko-
munikazioak mugatzea, beste presoekiko harremanak oztopatzea.

1.- Bere inguru afektibo eta familiarrarengandik urrun dauden espe-
txeetara eramatea, maila kuantitatiboan bisiten murrizketak eragiten
duena.

2.- Bisita murriztuak. Espetxe askotan senide zuzenen bisitak onar-
tzen dira baka- rrik. Lagunek bisita egin ahal izateko, Espetxe Institu-
zioetako Sekretaritzak Nagusiaren alde aurreko baimena behar da;
erakunde honek arbitrarioki ematen edo ukatzen ditu baimenak, arrazoi-
rik azaldu gabe edota inoiz argitu gabeko "segurtasun arrazo"etan oina-
rriturik.

3.- Bisitaren denbora mugatua. Presoak 20 minutuko bi bisitaren es-
kubidea du astero. Urruntasuna dela eta, asteroko 40 minututan pilatu
daitezke bisita hauek, zenbait espetxetan neurri hau onartzen ez bada
ere. Presoa zigortua egonik, 10 minutura murrizten da bisitaren den-
bora.

4.- Bisitaren baldintzak. Beira lodi batek eta askotan burdinazko barro-
teek preso eta bisitaria bereizten dituzten lokutorio batean egiten dira
bisitak. Hau da, bisita onartzen da baina ukatzen da kontaktu fisikoa.
Estatu frantsesean, berriz, bisitak tar- teko beira eta barroterik gabe iza-
ten dira eta, ondorioz, kontaktua posiblea da.

5.- Aurrez aurreko gisako bisita bereziak. Hileroko bisita non kontaktu
fisikoa ahalbidetzen den. Espetxe askotan ukatzen zaie bisita hau pre-
soei eta onartzen dutenen kasutan baimena arbitrarioki ematen da eta
edozein momentuan ukatu dezakete. Zientifikoki onartua dago denbora
luzezko gorputz kontaktu ezak kalte fisiko zein psikikoak eragin ditzake-
ela.

6.- Korrespondentziaren murrizketa. Presondegi gehienetan presoek
bi gutun soilik bidal dezakete astean. Edozein gisa, bai bidaltzen diren
gutunak baita iristen direnak ere sistematikoki interbenitzen ditu espe-
treak. Eta kasu askotan ez dira hartzaileen eskutara iristen. Eskutitzak
euskaraz idaztekoan -euskal preso gehienek jatorrizko hizkuntza- itzul-
penaren aitzakiaz atzeraldi luzeak jasango dituzte edo ez dira espetxe-
tik aterako. Gauzak horrela, giza harremana mugatua eta intimitatetik al-
geratzen da. Mota politikoetako prentsa eta agerkariak mugatuak edo
debekatuak daude.

7.- Komunikazio mota guztien interbentzioa. Bisitak, gutunak edo
zenbait espetxetan egin daitezkeen 5 minututako telefono deiak, interbe-
nituak daude. Bisitetako solasaldiak grabatzen dira eta gutunak irakurri
eta fotokopiatzen dira.

Burlata

Enkarteladak
ostegunero,
7.30etan, Unzun.

8
URTE

750 km

Mikel Almandoz Erbiti Burlata

2003ko abendutik espetxean
Tarascon (1.500 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 68.640

Bakarrik dago. 2011ko irailaz geroztik euskal preso bakarra da Tarasconen.

URTE
1

970 km

Xabier Arina Etxarte Burlata

2010eko urritik espetxean
Almeria (1.940 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 100.880

Lehen graduari, 20 ordu ziegan. Eraso bat jasan zuen kartzelan 2012ko urtarrilean. Anemia du elikadura txarraren ondorioz.

3
URTE

673 km

Maria Lizarraga Merino Burlata

2008ko irailetik espetxean
Villena (1.346 km j/e, 14 ordu)
Kilometroak urtean: 69.992

20 ordu ziegan (22, zigortuta dagoenean). Anemia larria du, kartzelako elikadura txarrak areagotzen duena.

URTE
1

469 km

Ohiana Lopez Zestao Burlata

2010ko abendutik espetxean
Topas (938 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 48.776

Arazoak komunikazioetan, gutune-kin... Atxiloketaren ondorioz, belau-neko lesio bat du, baina ez du tratamendurik jasotzen.

ZEUREAN JAR EZAZU

URTE
1

497 km

Iker Moreno Ibañez Burlata

2011ko urtarriletik espetxean
Navalcarnero (994 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 51.688

Bi hilabeteen behin moduluz aldatzen dute. Presoak modulu batean elkartzeko eskaerari uko egin diote. Zigorrak eta parteak.

URTE
1

960 km

Mikel Oroz Torrea Burlata

2011ko martxotik espetxean
Liancourt (1.920 km j/e, 22 ordu)
Kilometroak urtean: 99.840

Egunean 20 ordu ziegan. Protestak egin dituzte bisitetarako baimenak lehenago eman ditzaten, senitartekoen bidaia errazteko.

Espetxeetako bizi baldintzak (II)

Osasun laguntza egokia jasotzeko trabak; medikuarengana berandu eramatea; kontsultetan polizia egotea; konfiantzako sendagileek eta psikologoek tratatzeko aukerarik ez izatea.

2009ko urriaz geroztik, milaka vis a vis galduta dira, Barne Ministerioak bisitariak miatzeko emandako aginduen ondorioz. Haur jaioberriak miatzen saiatu dira, zenbait neska gaztek miaketetan bularrak ukitu izana salatu dute, eta elbarritasun fisiko edo adimenekoa duten pertsona batzuei ere egin diete miaketa. Gehiegikeria hauek direla-eta protesta egin duten senitartekoei zehapena ezarri diete, 3, 6 edo 9 hilabetez bisitarik gabe utzita.

Euskaraz ikastea ezinezkoa da. Gaur arte, Frantziako Estatuan ezinezkoa izan da ikasketak egitea, eta Espainiako Estatuan, berriz, UNEDen bitartez egitea beste biderik ez dago. Konstituzio Auzitegiak berriki emandako epai batean, EHUK bere ikasle presoek eskolako eskubidea berrezarri da, bai eta baliogabetzat jo ere Auzitegi Gorenaren beste epai bat, presoek EHUn ikasteko protokoloa bertan behera uzten zuena. Nolanahi ere, Espainiako Estatutik kanpo preso dauden euskal herritarrek EHUn ikasi ahal izanzen dute, eta Espainiako espetxeetan daudenek ez, ordea, horretarako hitzarmen bat izenpetu beharra dagoelako Espetxe Erakundeekin.

Elikadura kaskarra da, dieta osasuntsu eta orekatua izateko nahitaezkoak diren elementu batzuk falta ditu. Are gehiago haurren elikaduran, gogoratu behar baita hiru urte bete arte espetxean egoten direla amarekin.

Espetxean liburuak, aldizkariak edo musika sartzeko traba handiak daude, baita teknologiaren erabilerrak ere. Kasu askotan kirola egitea ere ezinezkoa da.

Lekualdatzeak guztiz arbitrarioak dira, eta maiz errepikatzen dira. Zenbait preso 5 kartzela baino gehiago ezagutu dituzte bi urtean.

Kolpeak, mehatxuak eta umilazioak etengabeak dira, bai espetxe barruan bai lekualdatzeetan, presoak Guardia Zibilaren edo CRSen eskutik daudenean.

Xantaia egiteko ahaleginak eta zigorrek ez onartzeagatik Barne Ministerioak abian jarritako politika, damutzean eta kolaborazioan oinarritutakoa: are gehiago urrutzea, bakartzea, bakardadea eta bizi baldintza gogorra-koak, oro har.

Behin-behineko espetxealdiaren erabilera gehiegizkoa. Presoek lau urte ere eman ditzakete kartzelan epaiketa egin gabe eta, beraz, preso egotea justifikatzen duen zigorra ezarri gabe. Eta gehienetan, behin-behineko espetxealdiari muturreraino eusten zaio. Beste kasu batzuetan, epaiketan absolutu eta aske uzten dituzte, kartzelan urte batzuk eman ondoren.

Antsoain

Enkarteladak
ostegunero, 7.30etan
Plaza Berriaren biribilgunean

8
URTE

911 km

Mertxe Chivite Berango
Antsoain

2004ko apiriletik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

URTE
1

444 km

Rosa Iriarte Laset
Antsoain

2010ko irailetik espetxean
Soto del Real (888 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 46.176.

2011ko uztailan, arrebak auto-
tripu larria izan zuen bisitara zihoala.

URTE
1

465 km

Miguel Angel Llamas
Noain

2011ko urtarriletik espetxean
Valdemoro (930 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 48.360

Aurreko ekainean, sei senitartekok
istripua izan zuten bisitara zihoazela.

Noain

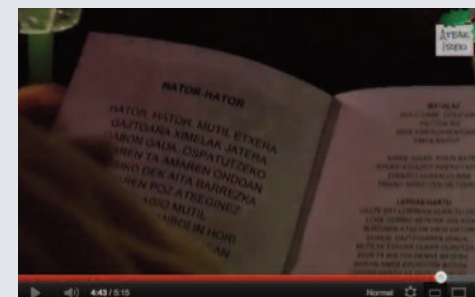
Enkarteladak
hilabetearen
1. ostiralean,
gasolindegia
biribilgunean

Bideoak

Arrotxapeako elkartasun eguna.

2011ko azken ostirala Iruñean.

Presoen senideak, su etenaren aurrean.

Herriraren anbulantzia, Donibanen

Sasola: gaixorik dauden presoak herrira.

Barañain, 2011ko abendua: Independantza.

M. Antza: Zer behar da kartzelatik ateratzeko?

Anbulantzia, Etxarri, Altsasu eta Barañainen.

Sakana

Enkarteladak astero:

- **ALTSASU.** Igandean, 8etan.
- **IRURTZUN.** Ostiralean, 8etan
- **LAKUNTZA.** Ostiralean, 8etan

Azken ostirala: Olazti,
Bakaiku eta Uharte Arakil.

Jon Patxi Arratibel
Etxarri Aranatz

2011ko urtariletik espetxean
Valdemoro (930 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 48.360

Vis a vis bat astez egitera behartzen
dute, eta lagunak zerrendak egune-
ratzean atzerapenak gertatu dira. Bi-
sita batzuk ukatu dizkiote.

Luis Mariñelarena
Etxarri Aranatz

2001ko urritik espetxean
Curtis (1.300 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 67.600

Sakabanaketa
Sakanan

Etxarri Aranatz

Enkarteladak
ostiralero,
8etan plazan

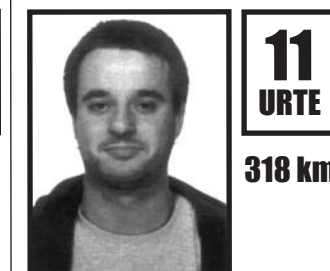
Ohian Barandalla Goñi
Etxarri Aranatz

2007ko irailetik espetxean
Nanterre (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

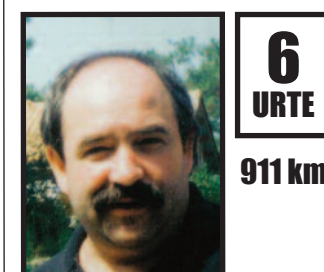
Juan Ramon Karasatorre
Etxarri Aranatz

2001ko abendutik espetxean
S. Martin de Re (1.044 km j/e, 12 ordu)
Kilometroak urtean: 54.288

Asier Karrera Arenaza
Etxarri Aranatz

2000ko azarotik espetxean
Dueñas (636 km j/e, 6 ordu)
Kilometroak urtean: 33.072

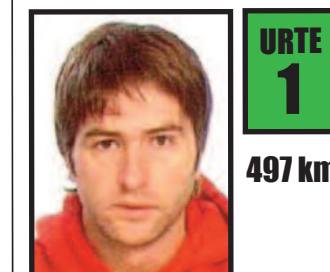
Juan Kutx Maiza Artola
Etxarri Aranatz

2007ko uztailetik espetxean
La Santé (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Bautista Barandalla
Etxarri Aranatz

1990eko abuztuan espetxeratua
2009ko ekainean kartzelatik atera
zuten, bere gaixotasun larriagatik.
Etxean betetzen du zigorra.
197/2006 doktrina aplikatu zioten.
Zigorra 2009ko ekainean bete
zuen. Libre gelditzeko data: 2020ko
iraila

Joxe Aldasoro Jauregi
Etxarri Aranatz

2010ko irailetik espetxean
Navalcarnero (994 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 51.688

Arbizu

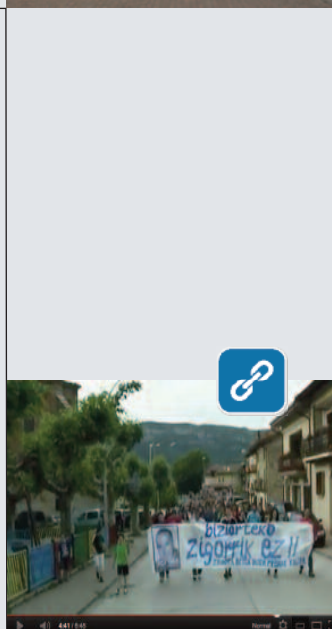
Enkarteladak
ostiralero, 8etan plazan

Jesus Mari Mendinueta
Arbizu

1991ko abuztutik espetxean
Zuera (432 km j/e, 4 ordu)
Kilometroak urtean: 22.464

Diskoko eta iztondoko hernia larria
du, afektazio sistemikoarekin. Oso-
rik bete du zigorra, baina Auzitegi
Gorenaren doktrina aplikatu diote.

Bortziriak

Azken Ostirala:

• Etxalar

Etxauri. 2011ko abenduan

Bera

Enkarteladak
ostiralero,
8etan plazan

Arantza

5
URTE

911 km

Joseba Aranibar
Bera

2007ko uztailetik espetxean
Fleury (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 21 ordu eta erdi ziegan.
Bi gose greba egin ditu, eta mitard-
en egona da baldintza duinagoak
eskatzeagatik.

2
URTE

946 km

Mikel Karrera Sarobe
Arantza

2010eko ekainetik espetxean
Osny (1892 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 98.384

DENON
ARTEAN
LORTUKO
DUGU

Malerreka:
kontatu
gurekin.

Lesaka

Azken ostirala
Lesakan,
8etan plazan

4
URTE

746 km

Mikel Sansebastian
Lesaka

2008ko otsailetik espetxean
A Lama (1.492 km j/e, 15 ordu)
Kilometroak urtean: 77.584

Egunean 20 ordu ziegan. Gutunak
atzeratzen dizkiote.

18
URTE

673 km

Iñaki Fagoaga Igantzi
Lesaka

1993ko urritik espetxean
Foncalent (1.346 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 69.992

2006an bete zituen zigorraren 3/4,
eta ez diote behin-behineko aska-
tasuna ematen. Egunean 20 ordu
ziegan.

4
URTE

838 km

Igor Portu Juanena
Lesaka

2008eko urtarritik espetxean
Córdoba (1.676 km j/e, 18 ordu)
Kilometroak urtean: 87.152

Bakartze moduluan dago. Egunean
20 ordu ziegan. Vis a vis-etan ara-
zoak ditu katxeengatik.

2
URTE

911 km

Andoni Sarasola
Lesaka

2009ko abuztutik espetxean
La Sante (1.822 km j/e, 20 ordu)
Kilometroak urtean: 94.744

Egunean 21 ordu ziegan.

4
URTE

804 km

Mattin Sarasola
Lesaka

2008ko urtarritik espetxean
Jaen (1.608 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 83.616

Bakartze moduluan dago. Egunean
20 ordu ziegan. Katxeok senitarte-
koei, eta vis a vis galduak horregatik.

Gaixotasun larria

Isolamendua

24
URTE

Zigor
betea

15
URTE

3/4ak edo
2/3ak beteak

2
URTE

Behin-behi-
nekoak

Urte bat baino gutxiago daramaten presoek urte
bat jarri diegu. Gaintzeko kasuetan, urte ko-
puru hori bete dute edo betetzear dute.

Presoen fitxetan
erabilitako ikonoak.

Leitzalde

Azken ostirala:
Leitzan,
8etan plazan

Enkarteladak Nafarroan:
• Lizarran, ostiralero 8etan
• Elizondo, ostiralero, 8etan

Azken ostirala:
• Gares, Irunderrri, Agoitz,
Uharte, Arribe, Oltzako Zendea

URTE
1

902 km

Jone Lozano Miranda
Areso

2011ko martxotik espetxean
Lyon (1.804 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 93.808

Egunean 22 ordu ziegan. Elikadura
txarra. Kartzelako erregimena oso
gogorra da.

8
URTE

660 km

Iñigo Elizegi Erbiti
Goizueta

2004ko apiriletik espetxean
Saint Maur (1.320 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 68.640

Araitz

11
URTE

912 km

Txus Goikoetxea Garralda
Arribe-Ataio

2001ko ekainetik espetxean
Sevilla II (1.824 km j/e, 19 ordu)
Kilometroak urtean: 94.848

Isolamenduan dago.

Larraun

Azken ostirala:
Lekunberrin,
8etan plazan

21
URTE

638 km

Juanjo Zubietta Zubeldia
Lekunberri

1991ko maiatzetik espetxean
Monterroxo (1.276 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 66.352

Zigorra 2011n bete zuen, baina Au-
zitegi Gorenaren doktrina aplikatu
diote.

20
URTE

216 km

Xabier Goldaraz Aldaia
Lekunberri

1992ko ekainetik espetxean
Zuera (432 km j/e, 5 ordu)
Kilometroak urtean: 22.464

Zigorren 3/4 bete ditu, eta behin-
behinek askatasunerako eskubidea
ukatzen zaio. Zigorra osorik beteko
du hemendik gutxira.

Tafalla

Enkarteladak
ostiralero,
8etan

URTE
1

444 km

Ventura Tomé
Tafalla

2011ko urritik espetxean
Soto del Real (888 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 46.176

9
URTE

750 km

Josu Bravo Maestrojuan
Tafalla

2003ko martxotik espetxean
A Lama (1.500 km j/e, 16 ordu)
Kilometroak urtean: 78.000

25
URTE

650 km

Ines del Rio Prada
Tafalla

1987ko uztailetik espetxean
Curtis (1.300 km j/e, 13 ordu)
Kilometroak urtean: 67.600

Zigorra osorik bete du, baina Auzitegi
Gorenaren doktrina aplikatu zioten.
Zigorra 2008ko uztailen bete zuen.
Libre gelditzeko data: 2017-06

Ekialdea

25
URTE

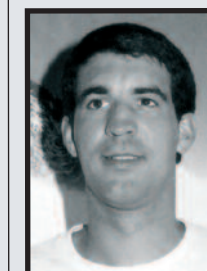
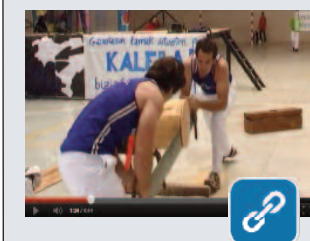
985 km

Joxepa Ernaga
Mezkiritz

1987ko irailetik espetxean
Malaga (1.970 km j/e, 21 ordu)
Kilometroak urtean: 102.440

Bakartuta eman du kartzelako ego-
naldi ia osoa, baldintza oso gogo-
rren pean eta erredentziorako
eskubiderik gabe.

Basaburua

6
URTE

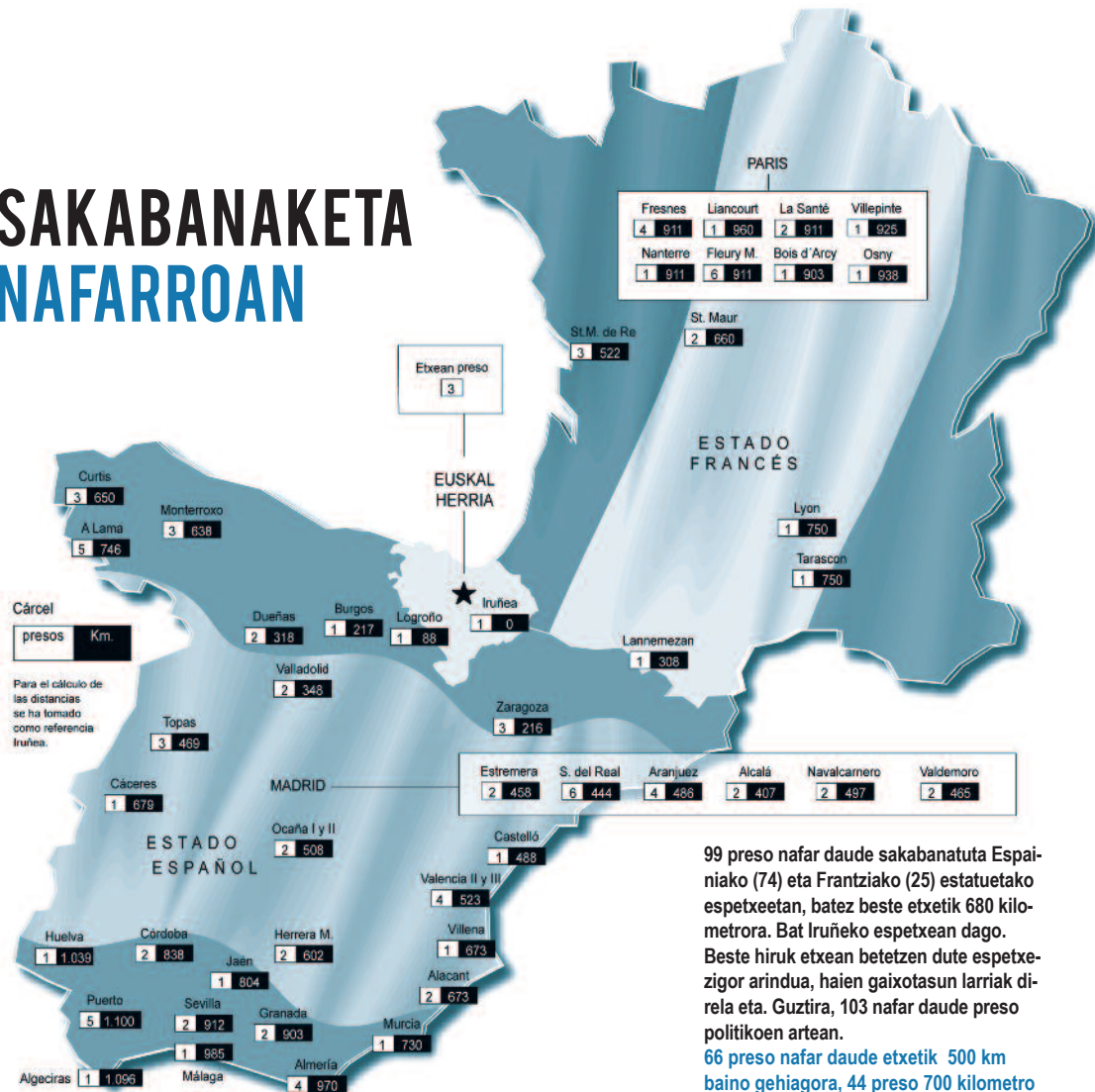
523 km

Josu Beaumont Barberia
Berute

2001eko urritik espetxean
Valencia III (1.046 km j/e, 10 ordu)
Kilometroak urtean: 54.392

2005eko uztailetik 2009ko urria bi-
tarte aske egon zen, epaiketaren
zain. Zigorren 3/4 bete ditu.

SAKABANAKETA NAFARROAN

99 preso nafar daude sakabanututa Espainiako (74) eta Frantziako (25) estatuetako espetxeetan, batez beste etxetik 680 kilometro. Bat Iruñeko espetxean dago. Beste hiruk etxean betetzen dute espetxe-zigor arindua, haien gaixotasun larriak di-rela eta. Guztira, 103 nafar daude preso politikoen artean.

66 preso nafar daude etxetik 500 km baino gehiagora, 44 preso 700 kilometro baino gehiagora, eta 31 preso 900 baino gehiagora.

4 presok gaixotasun larriak dituzte.

7k kartzelan jarraitzen dute, zigorra oso-rik bete badute ere, Auzitegi Gorenaren doktrina aplikatzearen ondorioz. Beste 10ek zigorraren hiru laurdenak (edo 2/3ak) bete dituzte, baina ukatu egiten zaie baldintzapeko askatasuna.

Hiru preso nafarrek 25 urte eman dituzte jada kartzelan. Hamabi 20 baino gehiago, hemezortzi 15 baino gehiago, eta hogeita hamasei 10 baino gehiago

10 preso nafar isolamenduan daude.

32 preso politiko nafarrak behin-behineko espetxealdian daude, hau da, espetxean eta sakabanaturik, epaiketaren zain. 13 Estatu frantsesean eta 19 Estatu espainolean.

Gaur egun, 100 nafar espetxean

500 km baino gehiagora: 66

700 km baino gehiagora: 44

900 km baino gehiagora: 31

Presoen eskubideen aldeko herri bilguneak sortzen ari dira Nafarroa osoan.
PARTE HARTU!
nafarroa@herrira.org
www.herrira.org

